

Försäkringsvillkor för FTP

avseende försäkring för sjukpension och premiefrielse samt familjeskydd för avd 1 och familjeskydd för avd 2

Allmänna försäkringsvillkor för pensionsförsäkring meddelad enligt kollektivavtal mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation, FAO och FTF samt mellan FAO och Jusek, Civilekonomernas Riksförbund samt Sveriges Ingenjörer.

Villkor 2014-05-01

Detta villkor reglerar försäkring för sjukpension och premiefrielse samt familjeskydd, som meddelas enligt kollektivavtal mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation (FAO) och FTF samt mellan FAO och Jusek, Civilekonomernas Riksförbund och Sveriges Ingenjörer.

Försäkringsgivare är Livförsäkringsbolaget Skandia ömsesidigt, fortsättningsvis benämnt Skandia.

Den av FTP-nämnden utvalda valcentralen, för närvarande Skandikon AB, fortsättningsvis benämnt valcentralen, företräder försäkringsgivarna inom FTP och är administratör, d v s förmedlar premier, avgifter och information mellan arbetsgivare, deras anställda och Skandia.

Dessa villkor gäller från och med 1 maj 2014.

A. Försäkringsavtal

1. Allmänna regler

Försäkringstagare och ägare är den arbetsgivare som tecknat försäkringsavtal med Skandia genom valcentralen. Vid tillämpning av 14 och 15 kap försäkringsavtalslagen (2005:104), FAL, och i fråga om rätten till försäkringsersättning i övrigt anses dock varje försäkrad som försäkringstagare.

Försäkrad är den på vars liv eller hälsa försäkringen gäller.

Med prisbasbelopp avses prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110), SFB.

Med *förhöjt prisbasbelopp* avses det förhöjda prisbasbeloppet enligt SFB.

Med *inkomstbasbeloppet* avses inkomstbasbeloppet enligt SFB.

Med *kollektivavtal* i dessa villkor avses kollektivavtalet mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation, FAO, och FTF respektive mellan FAO och Jusek, Civilekonomernas Riksförbund samt Sveriges Ingenjörer.

Med *pensionsplan* i dessa villkor avses FTP avseende sjukpension och premiefrielse samt familjeskydd för avd 1 och familjeskydd för avd 2, enligt Försäkringsbranschens Tjänstepensionsplan (FTP) 2008.

För försäkringen gäller

- tillämpliga delar bestämmelserna i pensionsplanen,
- vad som anges i dessa allmänna villkor, de särskilda avtalshandlingar som sänts till försäkringstagare och försäkrade, FAL och svensk lag i övrigt. Det innebär bl.a. att en pensionsförsäkring uppfyller inkomstskattelagens krav för sådan försäkring och att Skandia lämnar sådana kontrolluppgifter som ska lämnas för pensionsförsäkring av en försäkringsgivare med hemvist i Sverige.

Vid upprättande och förvaltning av försäkringsavtal följer Skandia de försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag, som bestämts enligt reglerna i försäkringsrörelselagen (2010:2043), FRL.

Domstolsprövning av dessa villkor ska ske vid svensk domstol med tillämpning av svensk lag.

Till grund för försäkringen ligger de uppgifter som försäkringstagaren och den försäkrade skriftligen eller på motsvarande sätt lämnat direkt till Skandia eller till Skandia genom valcentralen. Om någon uppgift som försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat är oriktig eller ofullständig, gäller vad som för sådant fall stadgas i FAL.

Anmärkning: *FAL:S regler för fall när oriktiga eller ofullständiga uppgifter lämnats innebär att försäkringsskyddet kan falla bort helt eller delvis. Om uppgifterna är av sådan art att avtalet blir ogiltigt kan Skandia behålla betald riskpremie för förfluten tid.*

2. Försäkringstid och ansvarstid

Anslutning till FTP sker genom att arbetsgivare tecknar pensioneringsavtal med valcentralen. Av pensioneringsavtalet ska framgå vid vilken tidpunkt avtalet träder i kraft. Försäkringsavtal mellan arbetsgivaren och Skandia, avseende försäkringsförmåner enligt dessa försäkringsvillkor, träder i kraft vid samma tidpunkt, dock tidigast den 1 januari 2008.

I de fall där arbetsgivaren, beträffande någon kategori av anställda, inte är bunden av sådant kollektivavtal som medför att anställd kan omfattas av FTP, gäller försäkringsavtalet tills vidare och kan sägas upp till utgången av månaden efter den då uppsägning sker.

För anställd tjänsteman som omfattas av pensionsplanen börjar försäkringsskyddet att gälla från och med anställningsdagen under förutsättning att tjänstemannen uppfyller kraven för anslutning, dock tidigast då pensioneringsavtalet mellan valcentralen och arbetsgivaren trätt i kraft.

För förstärkt familjeskydd inträder dock Skandias ansvar samma dag som ansökan om sådant skydd har kommit in till valcentralen under förutsättning att tjänstemannen om så erfordras genomgått hälsoprövning med godkänt resultat. För anslutning till förskydd gäller föregående stycke och punkten B 3.6.

Försäkringsskyddet upphör att gälla om den försäkrade inte längre har en anställning som ger rätt till förmånerna enligt kollektivavtalet/pensionsplanen och inte heller omfattas av försäkringen genom en ny sådan anställning. Försäkringsskyddet kvarstår i de fall försäkringarna är premiebefriade. Vid partiell premiebefrielse kan dock försäkringsskyddet komma att begränsas.

3. Skandias rätt att ändra villkoren och att säga upp avtalet

3.1 Villkorsändring

Skandia har, med godkännande av FTP-nämnderna, rätt att ändra försäkringsvillkoren under försäkringstiden.

Skandia har även rätt att ändra försäkringsvillkoren under försäkringstiden om förutsättningarna för avtalet förändrats genom ändrad lagstiftning eller annan författning, ändrad tillämpning av lag eller annan författning eller genom myndighets föreskrift.

Detsamma gäller om förutsättningarna för försäkringsavtalet förändrats på så sätt att en ändring i villkoren behövs av försäkringstekniska skäl, försäkringens art eller annars för att uppfylla kravet på god standard på kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker eller om en ändring i villkoren är nödvändig på grund av någon annan särskild omständighet.

En sådan rätt till ändring finns bl.a. i den utsträckning det krävs för att upprätthålla en skälig prissättning och skälig fördelning av risker samt överskott inom försäkringstagar-kollektivet.

För de fall Skandia utnyttjar sin rätt att ensidigt ändra villkoren gäller ändringen från och med kommande premieperiod. Ändringen kan dock tidigast börja gälla en månad efter det att information om de nya villkoren sänts till försäkringstagaren eller vid den tidigare tidpunkt som följer av lag.

Av punkten C framgår att premien kan ändras.

3.2 Uppsägning

Pensioneringsavtal kan inte av någon part sägas upp så länge arbetsgivaren beträffande någon kategori av anställda är bunden av sådant kollektivavtal som medför att anställd kan omfattas av FTP. I övriga fall kan pensioneringsavtal upphöra tidigast vid utgången av månaden närmast efter den månad arbetsgivaren eller valcentralen sagt upp avtalet.

Valcentralen kan säga upp pensioneringsavtalet om arbetsgivaren inte i rätt tid betalat förfallna premier och räntor. Valcentralen kan även säga upp pensioneringsavtalet om arbetsgivaren underlåtit att lämna debiteringsunderlag för avgifter eller de uppgifter i övrigt som behövs för att fastställa förmånerna enligt FTP.

Skandia har rätt att säga upp försäkringsavtal i samma utsträckning som pensioneringsavtal sägs upp enligt ovan.

För det fall försäkringsavtal sägs upp på grund av ovan angivna skäl, kan det förstärkta familjeskyddet (se avsnitt B 3) sägas upp till upphörande tidigast då premien varit obetald i sex månader.

Om avtalet mellan Skandia och kollektivavtalsparterna sägs upp eller ändras äger Skandia rätt att säga upp ingångna försäkringsavtal för ändring eller upphörande. Sådan uppsägning får ske med verkan från och med kommande premieperiod.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade inte lämnat upplysningar enligt lag och villkor har Skandia på det sätt lagen anger rätt att säga upp försäkringen för att den ska upphöra eller ändras.

Skandia har rätt att säga upp försäkringarna om det finns en grund för en villkorsändring enligt bestämmelserna i punkten A 3.1 men en sådan ändring inte är tillräcklig. Uppsägningen får ske med verkan från och med kommande premieperiod.

B. Pensionsplanens omfattning

Pensionsplanen kan innehålla sjukpension, premiebefrielseförsäkring, obligatoriskt familjeskydd samt förstärkt familjeskydd. Varje försäkrings utformning och omfattning framgår av försäkringsbeskedet från valcentralen.

1. Sjukpension

1.1 Rätt till sjukpension

Rätt till sjukpension föreligger när den försäkrade

- har en arbetsförmåga nedsatt med minst 25 procent på grund av sjukdom eller olycksfallsskada och
- den nedsatta arbetsförmågan har förelegat i mer än 90 kalenderdagar i följd.

Har den nedsatta arbetsförmågan pågått i mindre än 90 kalenderdagar i följd men den försäkrade under den senaste tolv månadersperioden varit sjuk vid flera tillfällen, inträder rätt till sjukpension efter det att den försäkrade haft en nedsatt arbetsförmåga om minst 25 procent i sammanlagt 105 kalenderdagar under perioden.

I de 90 respektive 105 dagarna medräknas inte sjukperioder före det att tjänstemannen omfattats av FTP, dock inräknas tid som tjänsteman omfattats av FTP under 2007.

1.2 Bedömning av arbetsförmågan

Vid bedömning av arbetsförmågan beaktas inte sådan nedsättning av denna som förelåg vid tidpunkten för den försäkrades inträde i pensionsplanen. Således kan inte förmåner enligt planen avse en större arbetsförmåga än den som förelåg vid inträdet.

Graden av nedsättning i arbetsförmågan bedöms efter den minskning i den försäkrades arbetsförmåga som kan anses ha framkallats av sådana symptom och funktionsnedsättningar som objektivt kan fastställas. Den försäkrade anses inte ha nedsatt arbetsförmåga om han eller hon kan utföra något slag av arbete som rimligen kan begäras av honom eller henne. Anmälan om nedsatt arbetsförmåga som kan ge rätt till sjukpension ska göras till valcentralen snarast möjligt efter sjukperiodens början.

En förutsättning för rätt till ersättning är att den försäkrade under sjukperioden står under fortlöpande läkartillsyn och iakttar läkarens föreskrifter samt följer de föreskrifter som lämnats av Skandia i samråd med läkare.

För fastställande av rätt till ersättning kan Skandia föreskriva att den försäkrade infinner sig till undersökning hos särskilt anvisad läkare om Skandia anser detta vara nödvändig för att fastställa rätten till ersättning. Sådan särskild undersökning och nödvändiga resor inom Sverige med anledning av denna bekostas av Skandia.

På begäran av Skandia ska medgivande lämnas för Skandia att inhämta upplysningar från läkare, sjukhus, annan vårdanstalt, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning för bedömning av ansvarigheten.

De handlingar och övriga upplysningar som Skandia anser vara av betydelse för bedömning av försäkringsfallet och Skandias ansvarighet ska anskaffas och insändas utan kostnad för Skandia.

1.3 Sjukpensionens storlek

Hel sjukpension utbetalas vid fullständigt nedsatt arbetsförmåga med följande procenttal av den genomsnittliga pensionsmedförande lönen under de tolv månader som föregått sjukfallet. Om den försäkrade inte har omfattats av FTP under hela tolv månadersperioden ska genomsnittet beräknas på det antal månader tjänstemannen omfattats av FTP under de tolv månader som närmast föregått sjukfallet.

Byter den försäkrade arbetsgivare från företag som omfattas av FTP-planen till annat företag som också omfattas av FTP-planen ska, i det fall sjukfallet inträffar under de första 12 månaderna efter arbetsgivarbytet, genomsnittet beräknas på det antal månader den försäkrades nya anställning varat. Byte av arbetsgivare inom samma koncern anses inte som arbetsgivarbyte i detta sammanhang.

Om den nedsatta arbetsförmågan inte är fullständig utan partiell, utbetalas sjukpensionen i proportion till graden av nedsättningen. Sjukpensionen kan utbetalas till 25, 50, 75 eller 100 procent.

Sjukpension utbetalas inte under tid som ingår i sjuklöneperiod enligt lag.

Lön respektive lönedel i	Sjukpension			
	när sjukpenning utges t o m 90:e dagen*	när sjukpenning utges enl. SFB dag 91-360*	när sjukpenning utges fr.o.m. dag 361	när sjuk- eller aktivitetsersättning utges enl. SFB**
< 7,5 pbb	10 %	10 %	0 %	15 %
7,5 pbb – 20 ibb	65 %	65 %	65 %	65 %
20 ibb – 30 ibb	32,5 %	32,5 %	32,5 %	32,5 %

pbb = prisbasbelopp
 ibb = inkomstbasbelopp

* I samma sjukfall

** Dock inte om sjukpenning har utbetalats för samma tid.

1.4 Utbetalning av sjukpension

Sjukpension utges fr.o.m. den dag under vilken rätt till sådan pension har inträtt och t.o.m. den sista dagen i sjukperioden, dock längst t.o.m. månaden före den under vilken ålderspensionen börjar utges. Sjukpension kan aldrig utges för tid efter 65 års ålder.

Sjukpension får dras in eller minskas enligt vad som anges i 106 kap. 12 och 16 §§, SFB vid frihetsberövande med mera.

Utbetalning av sjukpension sker kalendermånadsvis i efter-skott.

Utbetalning av det första pensionsbeloppet ska ske inom en månad från det att rätt till utbetalning konstaterats och den som gör anspråk på beloppet fullgjort vad som krävs av honom eller henne enligt dessa villkor.

Om Skandia efter medgivande inhämtar upplysningar från t.ex. läkare eller sjukvårdsinrättning börjar månadsfristen löpa först när Skandia har del av sådana upplysningar.

Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalningen dock inte ske förrän en månad förflutit efter det sådan utredning avslutats.

1.5 Värdesäkring

Sjukpensionen värdesäkras under pågående utbetalning. Ersättningen justeras den 1 januari varje år med lika många procent som prisbasbeloppet förändrats, dock max 10 procent.

Om prisbasbeloppet sänks föranleder detta ingen sänkning av ersättningen. Senare höjning av prisbasbeloppet beaktas endast i den mån det därigenom blir högre än det var före sänkningen.

1.6 Samordning

Sjukpension enligt ovan ska minskas enligt följande:

- med sjukpension enligt fribrev
- på lönedel t.o.m. 7,5 prisbasbelopp, med livränta från arbets-/yrkesskadeförsäkringen eller på grund av ersättningsplikt som åligger staten.

1.7 Efterskydd

Om försäkringen inte längre gäller på grund av

- att anställningen upphört eller
- att pensioneringsavtalet är uppsagt och uppsägningen trätt i kraft eller
- tjänstledighet

gäller försäkringsskyddet så lång tid som den försäkrade varit anställd, dock längst i tre månader.

Om den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom eller olycksfallsskada när efterskyddstiden börjar eller om nedsättningen uppkommer under efterskyddstiden, förlängs skyddet. Skyddet förlängs med lika många dagar som den nedsatta arbetsförmågan varar, dock längst fram till den tidpunkt då den försäkrade blir berättigad till sjukpension från försäkringen. Med nedsatt arbetsförmåga avses tillstånd som omfattas av punkten B 1.2 och där någon inskränkning i försäkringens giltighet inte föreligger enligt bestämmelserna i punkt E samt att arbetsförmågan är nedsatt med 25 procent eller mer.

Försäkringsskyddet upphör dock alltid senast vid utgången av kalendermånaden närmast före den försäkrades 65 års dag. Efterskyddet gäller inte om den försäkrade i en ny anställning omfattas av förmåner motsvarande FTP-planen

Om försäkrad erhåller ersättning från försäkringen efter det att efterskyddet upphört och gör ett försök att arbeta eller ett försök att höja sin arbetsförmåga och därefter blir

arbetsförmögen på nytt, lämnar försäkringen ersättning för den nya sjukperioden under förutsättning att arbetsförsöket varar i högst tre månader. Ersättning lämnas dock inte för en högre grad av arbetsförmåga än den som förelåg före arbetsförsöket.

2. Premiefrielseförsäkring

2.1 Omfattning

Med premiefrielseförsäkring avses försäkring som innebär att Skandia tar över premiebetalningen om den försäkrades arbetsförmåga blir helt eller delvis nedsatt. Premiefrielseförsäkringen avser endast förmåner enligt FTP avd 1 samt det obligatoriska familjeskyddet i avd 2.

2.1.1 Premiefrielse för sjukpension, ålderspension och förstärkt familjeskydd

Premiefrielse medges vid den försäkrades nedsatta arbetsförmåga om minst 25 procent på grund av sjukdom eller olycksfallsskada. Med nedsatt arbetsförmåga avses tillstånd enligt punkten B 1.2. Om den nedsatta arbetsförmågan inte är fullständig utbetalas premiefrielse i proportion till graden av den nedsatta arbetsförmågan. Premiefrielse kan medges med 25, 50, 75 eller 100 procent i förhållande till premien.

Premiefrielse betalas även vid föräldraledighet enligt nedan. Premiefrielsen är proportionell mot graden av ledighet.

Premie betalas för tid

- utöver sjuklöneperiod enligt lag (1991:1047) om sjuklön,
- vid föräldraledighet med föräldrapenning med anledning av barns födelse/adoption samt
- vid föräldraledighet med tillfällig föräldrapenning vid vård av eget barn.

För försäkrad som saknar rätt till sjuklön enligt lag om sjuklön, betalas premien från och med den första sjukpenningdagen.

Vid föräldraledighet med föräldrapenning med anledning av barns födelse/adoption betalas premien under högst treton månader per födsel/adoption.

Vid uttag av föräldraledighet i form av förkortning av normal arbetstid förlängs premiefrielsen proportionellt mot förkortningen av arbetstiden, dock längst till dess barnet fyllt 8 år eller avslutat sitt första skolar.

2.1.2 Premiefrielse för obligatoriskt familjeskydd

Premiefrielse medges vid den försäkrades nedsatta arbetsförmåga om minst 25 procent på grund av sjukdom eller olycksfallsskada. Med nedsatt arbetsförmåga avses tillstånd enligt punkten B 1.2. Om graden av nedsatt arbetsförmåga är 25 procent eller högre medges premiefrielse avseende hela premien.

Rätt till premiefrielse föreligger från och med den första dagen i den kalendermånad som följer närmast efter det att den nedsatta arbetsförmågan har förelegat i mer än 90 kalenderdagar i följd.

Har den nedsatta arbetsförmågan pågått i mindre än 90

kalenderdagar i följd men den försäkrade under den senaste tolv månadersperioden varit sjuk vid flera tillfällen, inträder rätt till premiefrielse från och med den första dagen i den kalendermånad som följer närmast efter det att den försäkrade haft en nedsatt arbetsförmåga om minst 25 procent i sammanlagt 105 kalenderdagar under perioden.

I de 90 respektive 105 dagarna medräknas inte sjukperioder före det att tjänstemannen omfattats av FTP.

Rätt till premiefrielse upphör den sista dagen i den kalendermånad då den försäkrades arbetsförmåga upphörde att vara nedsatt med minst 25 procent.

2.2 Bedömning av arbetsförmågan

För premiefrielseförsäkringen gäller bestämmelserna i punkten B 1.2.

2.3 Utbetalning av premiefrielse

För premiefrielseförsäkringen gäller bestämmelserna i punkten B 1.4 i tillämpliga delar.

2.4 Värdesäkring

Den premiefriade premien justeras den 1 januari varje år med lika många procent som inkomstbasbeloppet förändrats, dock max 15 procent.

Om inkomstbasbeloppet sänks föranleder detta ingen sänkning av premiefriad premie. Senare höjning av inkomstbasbeloppet beaktas endast i den mån det därigenom blir högre än det var före sänkningen.

2.5 Pensionsmedförande lön

Vid premiefrielse definieras den pensionsmedförande lönen på samma sätt som vid sjukpension i bestämmelserna i punkten B 1.3.

2.6 Tid för premiefrielse

Premiefrielse medges längst till och med kalendermånaden före den under vilken den försäkrade fyller 65 år.

2.7 Efterskydd

Om försäkringen inte längre gäller på grund av

- att anställningen upphört eller
- att pensioneringsavtalet är uppsagt och uppsägningen trätt i kraft eller
- tjänstledighet

gäller försäkringsskyddet så lång tid som den försäkrade varit anställd, dock längst i tre månader.

Om den försäkrade saknar rätt till sjuklön på grund av att anställningen upphört betalas inte premie för den tid sjuklön skulle ha utbetalats om den försäkrade fortfarande varit anställd. Under efterskyddstiden betalas inte heller premie för tid under vilken den försäkrade har varit föräldraledig.

Om den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom eller olycksfallsskada när efterskyddet börjar gälla eller om nedsättningen uppkommer under efterskyddstiden, förlängs skyddet. Skyddet förlängs med lika många dagar som den nedsatta arbetsförmågan varar, dock längst fram till den tidpunkt då rätt till premiefrielse uppkommer.

Med nedsatt arbetsförmåga avses tillstånd som omfattas av B 1.2 och där någon inskränkning i försäkringens giltighet inte föreligger enligt bestämmelserna i punkt E samt att arbetsförmågan är nedsatt med 25 procent eller mer.

Försäkringsskyddet upphör dock alltid senast vid utgången av kalendermånaden närmast före den försäkrades 65-årsdag. Efterskyddet gäller inte om den försäkrade i en ny anställning omfattas av förmåner motsvarande FTP-planen.

Om försäkrad erhåller premiefrielse efter det att efterskyddet upphört och gör ett försök att arbeta eller ett försök att höja sin arbetsförmåga och därefter blir arbetsoförmögen på nytt, lämnar försäkringen premiefrielse för den nya sjukperioden under förutsättning att arbetsförsöket varar i högst tre månader. Premiefrielse lämnas dock inte för en högre grad av arbetsförmåga än den som förelåg före arbetsförsöket.

3. Familjeskydd

3.1 Allmänt

Nedanstående bestämmelser avser obligatoriskt familjeskydd och förstärkt familjeskydd.

Familjeskydd utbetalas om den försäkrade avlider under tid då försäkringen är gällande. Utbetalning sker från och med kalendermånaden efter den då den försäkrade avlidit.

Ersättningen utbetalas kalendermånadsvis i efterskott.

Utbetalning av det första pensionsbeloppet efter det att den försäkrade avlidit ska ske inom en månad från det att rätt till utbetalning konstaterats och den som gör anspråk på beloppet fullgjort vad som krävs av honom eller henne enligt dessa villkor, dock aldrig tidigare än vid utgången av månaden efter det att den försäkrade avled.

Om Skandia efter medgivande inhämtar upplysningar från t.ex. läkare eller sjukvårdsinrättning börjar månadsfristen löpa först när Skandia har del av sådana upplysningar.

Om det med hänsyn till dödsorsaken eller eljest finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalningen dock inte ske förrän en månad förflutit efter det att sådan utredning avslutats.

Utbetalning sker till insatt förmånstagare (se nedan). Om förmånstagare saknas sker ingen utbetalning. Om förmånstagare avlider under utbetalningstiden utbetalas dock det belopp som skulle ha tillfallit förmånstagaren för dennes dödsmanad till dennes dödsbo.

Familjeskyddet upphör senast vid utgången av den kalendermånad närmast före den försäkrades 65-årsdag.

3.2 Åtgärder för utbetalning

För utbetalning på grund av dödsfall ska de handlingar och övriga upplysningar som Skandia anser vara av betydelse för bedömningen av sin ansvarighet anskaffas och insändas utan kostnad för Skandia.

På begäran av Skandia ska medgivande lämnas för Skandia att inhämta upplysningar från läkare, sjukhus, annan vårdanstalt, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning för bedömning av ansvarigheten.

3.3 Förmånstagare

Förmånstagare till familjeskyddet är, om inte annat skriftligen anmälts till valcentralen, den försäkrades make, registrerad partner eller sambo. Om sådan inte finns, den försäkrades arvsberättigade barn till lika delar.

Förordnandet till förmån för make gäller även om det pågår mål om äktenskapsskillnad mellan makarna. Förordnandet till förmån för registrerad partner gäller även om det pågår mål om upplösning av det registrerade partnerskapet.

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden eller under förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller levt samman i registrerat partnerskap eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst 6 månader.

Den försäkrade kan skriftligen anmäla annat förmånstagarförordnande. Sådant förordnande kan endast omfatta

- a) make/registrerad partner eller tidigare make/registrerad partner
- b) sambo eller tidigare sambo
- c) barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person enligt a eller b

Med barn avses inte barns bröststavinge.

Om det finns flera barn som är förmånstagare och inte annat följer av förordnandet fördelas pensionen till lika delar.

Förmånstagare kan avstå från sin rätt till pension. Ett sådant avstående ska göras skriftligt till Skandia. Avståendet kan inte villkoras och avser alla framtida utbetalningar. Om ett avstående gjorts och det senare saknas förmånstagare, inträder åter den som gjort avståendet.

Förmånstagarförordnande kan inte återkallas utan den försäkrades medgivande.

3.4 Efterskydd

Har den försäkrade omfattats av obligatoriskt familjeskydd och eventuellt förstärkt familjeskydd och försäkringarna inte längre gäller på grund av

- att anställningen upphört eller
- att pensioneringsavtalet är uppsagt och uppsägningen trätt i kraft eller
- tjänstledighet

gäller försäkringsskyddet så lång tid som den försäkrade varit anställd, dock längst i tre månader.

Om den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom eller olycksfallsskada när efterskyddet börjar gälla eller om nedsättningen uppkommer under efterskyddstiden, förlängs skyddet. Skyddet förlängs med lika många dagar som den nedsatta arbetsförmågan varar, dock längst fram till den tidpunkt då rätt till premiefrielse uppkommer. Med nedsatt arbetsförmåga avses tillstånd som omfattas av punkten B 1.2 och där någon inskränkning i försäkringens giltighet inte föreligger enligt bestämmelserna i punkt E samt att arbetsförmågan är nedsatt med 25 procent eller mer.

Försäkringsskyddet upphör dock alltid senast vid utgången av kalendermånaden närmast före den försäkrades 65-årsdag. Efterskyddet gäller inte om den försäkrade i en ny anställning omfattas av förmåner motsvarande FTP-planen.

3.5 Obligatoriskt familjeskydd

Avdelning 1

För försäkrad som omfattas av FTP avdelning 1 är ersättningens storlek beroende av den försäkrades ålder vid dödsfallet samt det förhöjda prisbasbelopp som gällde dödsfallsåret. Ersättningen utbetalas i 5 år. Ersättningens storlek framgår av tabellen nedan.

Ålder vid dödsfallet	Antal förhöjda prisbasbelopp per år
18 – 35	6,5
36 – 45	4,0
46 – 55	2,0
56 – 64	1,0

Avdelning 2

För försäkrad som omfattas av FTP avdelning 2 är ersättningens storlek beroende av det förhöjda prisbasbelopp som gällde dödsfallsåret. Ersättningen utbetalas i 5 år och utgör två gånger dödsfallsårets förhöjda prisbasbelopp per år.

Förmånstagare kan överenskomma med Skandia om annan utbetalningstid. Omräkning av beloppet sker i sådant fall enligt Skandias regler. Utbetalningarna upphör dock alltid senast under den månad den försäkrade skulle ha fyllt 70 år.

3.6 Förstärkt familjeskydd

Förskydd

För tjänsteman som omfattas av avgiftsbestämd ålderspension börjar förskyddet gälla enligt bestämmelserna i punkten A 2. En förutsättning är att tjänstemannen är arbetsför när denne ges möjlighet att göra sitt första val av förvaltare för sin ålderspension. För tjänsteman i avdelning 2 avses val av förvaltare för FTPK.

Ersättningen utbetalas i 5 år och utgör två prisbasbelopp per år. Vid beräkning av ersättningen storlek i kronor används det prisbasbelopp som gällde den 1 januari det år under vilket den försäkrade avled.

Förskyddet upphör att gälla när den försäkrade valt förvaltare av ålderspensionen eller förvaltare för FTPK, dock senast tre månader efter det att förskyddet enligt punkt A 2 började gälla.

Förstärkt familjeskydd efter förskyddstiden

Det förstärkta familjeskyddet börjar gälla samma dag som ansökan inkommit till valcentralen från tjänstemannen under förutsättning att det kan beviljas.

Om den försäkrade ansöker om förstärkt familjeskydd vid första valtillfället krävs ingen hälsoprövning. Om den försäkrade inte är arbetsför då ansökan görs, börjar skyddet gälla först då den försäkrade blir arbetsför. Med arbetsför menas att den försäkrade är fullt arbetsför till den del denne är anställd.

Vid ansökan om försäkring vid annat tillfälle och vid utökning av försäkring krävs att den försäkrade genomgår hälsoprövning med godkänt resultat. Den försäkrade är

skyldig att på begäran lämna de upplysningar som krävs. På begäran ska dessutom medgivande lämnas för valcentralen att inhämta upplysningar från läkare eller annan sjukvårdspersonal, sjukhus eller annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsrättning.

Försäkringsbeloppet kan vara 1, 2, 3 eller 4 prisbasbelopp. Utbetalningstiden kan väljas att vara 5, 10, 15 eller 20 år, men med begränsningen att utbetalning alltid upphör senast kalendermånaden närmast före den under vilken den försäkrade skulle ha fyllt 70 år. Försäkringsbelopp och utbetalningstid för det förstärkta familjeskyddet framgår av försäkringsbeskedet.

Om premierna för ålderspensionen inte är tillräckliga för att betala det förstärkta familjeskyddet har Skandia rätt att säga upp det förstärkta familjeskyddet för ändring eller upphörande. Uppsägning görs normalt av valcentralen. Skyddet kan således komma att upphöra helt. En sådan uppsägning träder i kraft 30 dagar efter det att ett meddelande om uppsägning sänts till den försäkrade.

För det fall den försäkrade väljer att upphöra med eller sänka nivån för det förstärkta familjeskyddet, upphör skyddet eller sänks nivån 30 dagar efter det att valcentralen underrättats om uppsägningen.

Familjehändelse

En familjehändelse inträffar om den försäkrade

- inleder samboförhållande,
- ingår äktenskap
- blir förälder

När försäkrad gifter sig med samboende eller registrerad partner räknas inte detta som familjehändelse.

Ett samboförhållande enligt ovan ska uppfylla de krav på samboende som uppställs i sambolagen (2003:376).

En familjehändelse innebär att försäkrad som är arbetsför har rätt att utan hälsoprövning teckna förstärkt familjeskydd eller, om den denne redan omfattas av förstärkt familjeskydd, höja försäkringsbeloppet och/eller förlänga utbetalningstiden. Högsta försäkringsbelopp som kan väljas är två prisbasbelopp per år med fem års utbetalningstid eller ett prisbasbelopp per år med tio års utbetalningstid. Om den försäkrades arbetsförmåga är helt nedsatt då ansökan görs, träder försäkringen eller det utökade skyddet i kraft först då den försäkrade varit arbetsför sedan minst en månad. Med arbetsför menas här att den försäkrades arbetsförmåga inte är nedsatt med mer än 75 procent.

Ansökan om att utnyttja rätten i samband med familjehändelse ska sändas till valcentralen senast ett år efter det att familjehändelsen inträffade och före försäkringstidens slut.

Värdesäkring

Ersättningen från det förstärkta familjeskyddet justeras den 1 januari varje år med lika många procent som prisbasbeloppet förändrats, dock max. 10 procent.

Om prisbasbeloppet sänks föranleder detta ingen sänkning av ersättningen. Senare höjning av prisbasbeloppet beaktas endast i den mån det därigenom blir högre än det var före sänkningen.

4. Rätt att teckna fortsättningsförsäkring

4.1 Allmänt

Om försäkringen inte längre gäller på grund av att

- anställningen upphört eller
- pensioneringsavtalet är uppsagt och uppsägningen trätt i kraft

har den försäkrade rätt att teckna fortsättningsförsäkring enligt bestämmelserna nedan.

Fortsättningsförsäkring får tecknas utan hälsoprövning med samma utformning eller den närmast liknande försäkringsform som Skandia då tillhandhåller förutsatt att Skandias övriga regler medger att försäkring tecknas.

Med Skandias övriga regler avses de regler, exklusiva hälsoprövningsregler, som Skandia normalt tillämpar vid prövning av ansökan om ny försäkring. Det kan t.ex. avse regler som säkerställer att svensk lag är tillämplig för försäkringsavtalet eller att avtalet inte strider mot lag eller myndighets förordning. Skandia har inte rätt att tillämpa hårdare regler vid prövning av fortsättningsförsäkring enligt detta avtal än de som normalt tillämpas vid ansökan om ny försäkring.

Fortsättningsförsäkring kan endast tecknas med skattekategori P.

Fortsättningsförsäkring får inte tecknas om den försäkrade i en ny anställning omfattas av förmåner motsvarande FTP-planen

4.2 Sjukpension

Fortsättningsförsäkringens belopp får inte överstiga det belopp som gällde för sjukpensionen vid den tidpunkt då den upphörde. Beloppet får inte heller vara högre än det högsta belopp som Skandia med hänsyn till den försäkrades arbetsinkomst och sjukförmåner skulle bevilja vid tecknandet av en helt ny försäkring.

Ansökan om fortsättningsförsäkring, innefattande uppgifter om den försäkrades arbetsinkomst och sjukförmåner, ska ha inkommit till Skandia innan efterskyddet enligt punkt B 1.7 upphört. Fortsättningsförsäkringen lämnar dock aldrig ersättning för den nedsättning av arbetsförmågan som berättigar till sjukpension enligt detta avtal.

4.3 Familjeskydd

Har den försäkrade omfattats av obligatoriskt familjeskydd och eventuellt förstärkt familjeskydd har den försäkrade rätt att teckna fortsättningsförsäkring.

Sådan försäkring får tecknas utan hälsoprövning med samma utformning eller den närmast liknande försäkringsform som Skandia då tillhandhåller.

Fortsättningsförsäkringens belopp och/eller utbetalningstid får inte överstiga beloppet eller utbetalningstiden som gällde för familjeskyddet vid den tidpunkt då det upphörde. Fortsättningsförsäkringens belopp anges i kronor.

Ansökan om fortsättningsförsäkring ska ha inkommit till Skandia innan efterskyddet enligt punkt B 3.4 upphört. Fortsättningsförsäkringen träder i kraft tidigast den dag då familjeskyddet upphör.

För det fall försäkringsskyddet inte upphört på grund av att försäkringen är premiebefriad, får fortsättningsförsäkring tecknas först när försäkringsskyddet upphör. Ansökan om fortsättningsförsäkring ska i sådant fall göras senast inom en månad från det att skyddet upphörde.

C. Beräkning av premie

Premien för varje premieperiod bestäms i normalfallet en gång per kalenderår enligt Skandias vid var tid gällande tariff.

D. Räntebestämmelser

Sker utbetalning senare än vad som sagts ovan betalar Skandia dröjsmålsränta enligt räntelagen. Härutöver ansvarar Skandia inte för förlust som kan uppkomma på grund av utredning eller försenad utbetalning.

Ränta betalas inte om de sammanlagda räntebeloppen som hänför sig till ett och samma försäkringsfall skulle understiga en halv procent av det prisbasbelopp enligt SFB som gäller vid tidpunkt för utbetalningen.

Om utbetalning inte kan ske i rätt tid på grund av myndighets åtgärd, krigshandling, strejk, lockout, bojkott, blockad eller annan liknande händelse, ska utbetalning ske senast en månad efter det att hindret upphört.

E. Inskränkningar i försäkringens giltighet

1. Krig och politiska oroligheter

Vid krig och politiska oroligheter gäller nedanstående bestämmelser beträffande familjeskydd-, sjuk- och premiebefrielseförsäkringens giltighet.

Vid krigstillstånd i Sverige gäller särskild lagstiftning i fråga om försäkringsgivarens ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie).

Vid deltagande i främmande krig eller i politiska oroligheter utom Sverige gäller försäkringen inte vid dödsfall eller nedsatt arbetsförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i krig, vilket inte sammanhänger med krigstillstånd i Sverige, eller i politiska oroligheter utom Sverige. Försäkringen gäller inte heller vid dödsfall eller nedsatt arbetsförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan anses vara beroende av kriget eller oroligheterna.

Deltagande i militärt fredsbevarande verksamhet i FN:s regi eller enligt beslut av OSSE (organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) räknas inte som deltagande i krig eller politiska oroligheter.

Innan tre år förflutit från det försäkringen trädde ikraft gäller försäkringen inte vid dödsfall eller nedsatt arbetsförmåga som kan anses vara beroende av krig, vilket inte sammanhänger med krigstillstånd i Sverige, eller av krigsliknande politiska oroligheter och som inträffar då den försäkrade, utan att delta i kriget eller oroligheterna, vistas utom Sverige i område där sådana förhållanden råder. Under de tre första försäkringsåren gäller försäkringen inte heller vid dödsfall eller nedsatt arbetsförmåga, som inträffar inom ett år efter sådan vistelse och som kan anses vara beroende av kriget eller oroligheterna.

Utbyter kriget eller oroligheterna medan den försäkrade vistas i området gäller inskränkningen inte under de tre första månaderna därefter.

2. Uppsåt och grov oaktsamhet

Försäkringen gäller inte för nedsatt arbetsförmåga som den försäkrade har framkallat uppsåtligen. Om den nedsatta arbetsförmågan beror på grov oaktsamhet av den försäkrade kan ersättningen sättas ned efter vad som är skäligt.

Denna inskränkning gäller inte om den försäkrade var i sådant sinnestillstånd som avses i 30 kap 6 § brottsbalken.

F. Force Majeure

Försäkringsgivaren svarar inte för skada till följd av stridsåtgärder i arbetslivet, lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse eller annan omständighet, varöver försäkringsgivaren inte råder, och inte heller för annan skada, om försäkringsgivaren förfarit med normal aktsamhet.

G. Registrering av skada

Skandia har rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring.

Information om behandling av personuppgifter

Personuppgifter som lämnas till Skandia, som är personuppgiftsansvarig, kommer att behandlas av bolaget och andra bolag i Skandiakoncernen för att bolagen ska kunna fullgöra ingångna avtal eller skyldigheter som föreligger enligt lag eller andra författningar. Uppgifterna inhämtas normalt från valcentralen eller direkt från den registrerade. Uppgifterna kan komma att uppdateras genom externa register, till exempel Spar.

Uppgifterna kan även komma att användas för marknadsanalyser, statistik och för att utvärdera tjänster och produkter. Vidare kan uppgifterna komma att användas för att informera om Skandiakoncernens tjänster och produkter med de begränsningar som följer av avtal. Den som inte vill motta adresserade erbjudanden kan kontakta bolagets kundtjänst och begära s.k. reklamspärr.

Skandiakoncernen kommer vid behandlingen av personuppgifter att iaktta stor försiktighet för att skydda den enskildes personliga integritet. Uppgifterna kommer endast att göras tillgängliga för personer som behöver ha tillgång till uppgifterna för att kunna utföra sitt arbete för Skandiakoncernens räkning. Dessa personer kommer endast att få tillgång till uppgifterna i den utsträckning som behövs för att de ska kunna utföra sitt arbete.

Bolaget kan komma att spela in eller på annat sätt dokumentera den enskildes kommunikation med bolaget.

Enligt personuppgiftslagen (1998:204) har varje registrerad rätt att få information om och rättelse av de personuppgifter som registrerats. Sådan begäran framställs skriftligen till Skandia, 106 55 Stockholm. Märk kuvertet ”Information om personuppgifter”.